

שלחו להדפסה

גודל פונט

בארץ

"שר הפנים הבא יהיה חייב לעשות שינוי בארנונה"

ראשי הרשויות משיבים לראשונה לטענות על יוקר הארנונה ותוקפים את הממשלה, שלטענתם משיתה עליהם תשלומים רבים, לא מסייעת בגבייה ומתעלמת מהאפשרויות לרפורמה שמונחות על השולחן כבר שנים

עמרי מילמן

07:08 ,05.03.15

9 תגובות

אחד הנושאים הבווערים שיחכו על שולחנו של שר הפנים בממשלה הבאה יהיה הארנונה. "לשר הפנים הבא לא תהיה ברירה אלא לעסוק בארנונה ולעשות בה שינוי מהותי", אומר "כלכליסט" ראש עיריית הוד השרון חי אדיב, שבעירו ובגני תקווה החלה מחאת תושבים על יוקר הארנונה ומשם התפשטה לערים נוספות ברחבי הארץ.

כעת, לראשונה מאז פרצה המחאה, משיבים ראשי הרשויות לטענות התושבים, והמסר שלהם ברור: הממשלה אשמה. לקראת הבחירות שוחח "כלכליסט" עם אדיב ועם שני ראשי רשויות נוספים - ראש המועצה המקומית טבעון דוד אריאלי וראש עיריית רחובות רחמים מלול - ושמע את דעתם על שיטת החישוב, על דרכי היעול האפשריות ועל תפקידה של הממשלה בעניין.

"אני מבין ללב התושבים", אומר מלול, "אבל מאז 2010 מחירי המים והחשמל, שבשליטת הממשלה, עלו ב-55%-70% ואילו הארנונה עלתה בהרבה פחות (כ-14%, לפי מנגנון ההעלאה האוטומטי, לא כולל העלאות חריגות - ע"מ)". אריאלי מספר שהגורם לקושי המרכזי של הרשויות הוא שהממשלה משיתה עליהן תשלומים שונים. לדבריו, הרשויות נדרשות לממן 25% משירותי הרווחה ו-25%-40% מהוצאות החינוך ולשלם על שירותי דת ושירותי הגנה אזרחית שהן מחויבות בהם על פי חוק.

שר הפנים הנכנס גלעד ארדן קיבל לידי לאחרונה את טיוטת ההמלצות של ועדת ברזילי, בראשות רו"ח אהוד ברזילי, שהקים ב-2007 שר הפנים דאז רוני בר-און במטרה לבחון את נושא הארנונה ולתקן את העיוותים הקיימים בה. שרי הפנים והאוצר הקודמים, כולל

האחרונים גדעון סער ויאיר לפיד, סירבו לקבל את הטיטה, ואילו כעת נדרש ארדן להתמודד עם שלוש אפשרויות המוצעות בה: ביטול הארנונה למגורים תמורת העלאת המע"מ ב-2%, יצירת שיטת חיוב לפי שווי הנכס ותיקון השיטה הקיימת בהאחדת תעריפים וסיווגים (כיום לכל רשות יש סיווגים שונים ולכל סיווג תעריף שונה).

שר הפנים בממשלה הבאה כבר לא יוכל להתחמק מטיפול בנושא.
 "לכל שר נוח לאשר העלאות פרטניות ולא לעסוק במהות - חלוקה צודקת ושוויונית, קריטריונים אחידים וברורים", אומר אדיב ומדגים: "אצלנו תחנות דלק משלמות ארנונה של 64-99 שקל למטר לשנה, ובכפר סבא התעריף הוא 360 שקל.

"המשמעות היא שלי יש פחות כסף ואני צריך להעלות במקומות אחרים. לפי ההיגיון הזה הדלק אצלנו אמור להיות זול יותר. מדינת ישראל חייבת להציב קריטריונים אחידים - לפי אזורים, גודל האוכלוסייה, מצב תעסוקתי". בעניין ההאחדה אמר אריאלי כי "אין דינה של טבעון כדין תל אביב או כפר ורדים. ראש רשות אומד את השירותים שהוא רוצה לתת ובונה תקציב בהתאם. מס אחיד בעייתי ורע מאוד לתושבים".

"הממשלה מפילה עלינו את הגבייה ולא מסייעת"

ראשי הרשויות תוקפים את הממשלה גם על שהיא משאירה אותם, לטענתם, לבדם במערכה על הגבייה. אמנם רשויות אוהבות להתהדר בשיעורי גבייה שוטפים גבוהים, ואכן רוב הרשויות גבו ב-2013 יותר מ-80% מחובות התושבים, אבל היעדר פיקוח על הגבייה מצד משרדי הפנים והאוצר מאפשר להן להזדרז להגדיר חובות כאבודים וכך לשפר את שיעורי הגבייה למראית עין.

כשמסקללים את החובות השוטפים עם החובות הישנים מגיעים לשיעורי גבייה נמוכים יותר - ברחובות 69% ובהוד השרון 79% (לפי משרד הפנים). "הממשלה מפילה עלינו את אתגר הגבייה ולא מסייעת", אומר אדיב. "אבל גביית חובות אבודים לא תאפשר לי להוריד את התעריף. הסיבה שיש 200-300 מיליון בחובות מצטברים של 30 שנה היא לא שהערייה ויתרה למישהו, אלא שאנחנו בין בעיות גבייה ובעיות משפטיות. הפתרון הוא רפורמה משמעותית בצו הארנונה".

"המחירים יקפצו ומי שמוחה עכשיו יצטער"

אחת מהצעות ועדת ברזילי שצפויות לזכות לתמיכת האוצר היא ביטול הארנונה למגורים והעלאת המע"מ ב-2%. מהלך זה אמור לפשט את מנגנוני הארנונה הקיימים ולייתר את הצורך באינספור הליכים שנגררים כיום בבתי המשפט, אך הוא ייקר משמעותית את כל המוצרים שאנחנו קונים. "אני אשמח לוותר על הארנונה ולהפסיק להתמודד עם גבייה ועם משתמטים", אומר מלול. "אך העלאת המע"מ תפגע באוכלוסייה שזכאית להנחה של 70%-80%, כמו משפחות חד-הוריות וניצולי שואה. כל דרך שהמדינה תחליט עליה ולא תפגע באוכלוסיות החלשות - אני מקבל". אריאלי צופה שהמהלך ייכשל ומשווה אותו לרפורמה שנערכה לפני כמה שנים בתאגידי המים. "ברגע שהנושא ייצא מידי הרשויות

המקומיות, המחירים יקפצו, ומי שמוחה עכשיו יצטער. כשהאוצר עשה רפורמה במים, הוא אמר שאנחנו לא משקיעים מספיק בתשתיות, עשה מהפכה מטורפת, וכל זה אף שאפשר היה לפתור את הבעיה בחוזר מנכ"ל פשוט שדורש ניהול משק סגור עם חשבון בנק נפרד עבור הכנסות מחשבונות המים ושכל הרווחים יגיעו לתשתיות".

אף שהם תוקפים את הממשלה בנושא, כשנשאלו ראשי הרשויות על מחירי הארנונה בערים שלהם, שלושתם היו משוכנעים שהם סבירים לגמרי. "הארנונה בטבעון נמוכה משל הרבה רשויות אחרות", אומר אריאלי. "ברחובות הארנונה לא גבוהה מדי, אנחנו נמצאים בחציון", אומר מלול. "בהוד השרון הארנונה היא הנמוכה ביותר באזור, ואני מתחייב לכך", אומר אדיב.

מהמרכז לשלטון מקומי נמסר: "יש לערוך רפורמה מקיפה בצווי הארנונה המיושנים ולקבוע כללים אחידים ושירותים עבור התושבים. אנו מקווים כי הממשלה הבאה תיישם את עקרונות הרפורמה שהצענו בנושא הארנונה כדי להמשיך לתת לתושבים את השירותים המגיעים להם על הצד הטוב ביותר".